

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Soccan kannanotto

Sosiaalihuollon TKI-toiminnan resursointi varmistettava – rahoitusta tulisi korjata ”joululahjarahoilla”

Sosiaalisten ongelmien lisääntyessä ja julkisten resurssien tiukentuessa sosiaalihuollon palveluiden vaikuttavuuden ja kustannusvaikuttavuuden varmistaminen on välttämätöntä. Lisäksi on tärkeä varmistaa, että tutkimus tukee palvelujärjestelmän toimintaa ja sen kehittämistä. Tämän vuoksi sosiaalihuollon tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) edellytykset tulee varmistaa riittävällä rahoituksella.

Sosiaalialan osaamiskeskukset toteuttavat yhteistyöalueiden sosiaalihuollon TKI-toimintaa ja toimivat keskeisessä roolissa sosiaalihuollon tutkimusperustaisuuden vahvistamisessa. Osaamiskeskusten lakisääteisenä tehtävänä on kehittää sosiaalialan osaamista ja varmistaa koulutuksen, tutkimuksen ja käytännön työn yhteys (Laki sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta 1230/2001). Toiminnan tavoitteena on turvata laadukkaat ja vaikuttavat sosiaalipalvelut yhteistyössä hyvinvointialueiden, korkeakoulujen, kuntien sekä järjestöjen kanssa.

Sosiaalihuollon lainsäädäntöuudistuksien toimeenpanon ja palvelujärjestelmän kehittämisen tulisi pohjautua tutkimusperustaiseen tietoon. Tutkimustiedolla varmistetaan, että sosiaalihuollon resurssit käytetään vaikuttavasti, kustannusvaikuttavasti ja asiakkaiden näkökulmasta oikealla tavalla. TKI-toiminta vahvistaa sosiaalihuollon tutkimusperustaisuutta ja tukee vaikuttavien ja kustannustehokkaiden palveluiden kehittämistä.

Sosiaalialan osaamiskeskusten valtionavustus on laskenut jo pitkään. Vuonna 2025 rahoitus laski yli 60 prosenttia, ja se pysyi samana myös kuluvana vuonna.

Miksi rahoituksen korjaus tarvitaan?

- **Sosiaalihuollon kustannukset** muodostavat noin puolet koko sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kustannuksista. Sosiaalialan osaamiskeskukset ovat sosiaalihuollon ainoa kokoava TKI-rakenteen osa.
- **Rakenteellinen muutos:** Osaamiskeskusten toimialueet ovat vastanneet yhteistyöalueita 1.7.2025 alkaen. Tämä uudistus vahvistaa osaamiskeskusten yhteyttä yhteistyöalueiden tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Muutos oli odotettu ja tarkoituksenmukainen, mutta sen onnistuminen edellyttää riittäviä resursseja ja toiminnan rahoitusta.
- **Tutkimus- ja kehittämisrooli:** Sosiaalityön tutkimusrahoitus on merkittävästi pienempää kuin terveydenhuollon vastaava rahoitus, vaikka sosiaalihuollon osuus kaikista sosiaali- ja terveydenhuollon nettokustannuksista on 45 prosenttia. Osaamiskeskusten keskeinen tehtävä on varmistaa, että tutkimus kytkeytyy käytäntöön ja tukee palvelujärjestelmän kehittämistä.
- **Rahoitusleikkaukset:** Sosiaalialan osaamiskeskusten valtionavustuksen leikkaus on vakavasti uhannut osaamiskeskusten mahdollisuuksia toteuttaa lakisääteisiä tehtäviään.
- **Tarve tasapainottaa TKI-resursointia:** Sosiaalihuollon TKI-rahoitus on selvästi terveydenhuoltoa heikommalla tasolla. Lisärahoitus vahvistaisi tutkimusperustaista kehittämistä ja sosiaalihuollon vaikuttavuutta.

Konkreettinen ehdotus

Lisätään vuoden 2027 budjettiin 400 000 euroa (momentille 33.60.63).

Tämä lisäys on välttämätön, jotta osaamiskeskukset voivat toteuttaa lakisääteisiä tehtäviään ja turvata sosiaalihuollon tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteistyöaluetasoisessa rakenteessa.

Lisätietoja antaa

Johtaja Miia Pitkanen

Socca - Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

040 744 6505, miia.pitkanen@hus.fi